

delt proportionalt paa Hartkornet, og dog er det klart, bortset fra alt andet, at den Mand, som har det største Hartkorn, er dog bedre stillet end den, som har det ringere Hartkorn, ja ogsaa bedre end os, som intet Hartkorn have. Man klager saa stærkt over, at disse stakkels Hartkornsejere ere saa belastede, have det saa ondt; men jeg er overbevist om, at alle de Medborgere, som ikke ere saa heldige at have Hartkorn, vilde være overmaade glade ved at bytte med de Herrer Hartkornsejere og saa tage Skatten ovenikøbet med, og der er ikke Tale om, at man ved en Lov som denne vil give dem, som med deres Arbejds Sved have maattet afse denne Skat til Statskassen, det tilbage, som man har taget fra dem. Nej, for at sige det rent ud, det kommer de store Hartkornsejere til gode, det kommer Godsejerne og Lensbesidderne til gode og dem, som i Virkeligheden ikke have saadan Trang, at der for dem er Grund til at gøre nogen ekstraordinær Foranstaltning, og, uden at der er mindste Forpligtelse dertil, tage Pengene ud af Statskassen. — Ikke en Gang for den Del af Beløbet's Bedkommende, som skal gaa til Købstæderne, vil der komme en retfærdig Fordeling til Stede. For Købstæderne og tilbels ogsaa Handelspladsernes Bedkommende er det jo Meningen, at Pengene skulle gaa ind i den almindelige Kommunekasse, de skulle ikke fordeles paa Skatteyderne, og det vil altjaa i Virkeligheden sige, at man kan undlade at ligne slet saa meget paa Formue og Lejlighed, som der er gjort tidligere. Det vil igen sige, at den væsentligste Del af det Beløb, vi her skulle disponere over, kommer de store Skatteydere, dem, der ere satte højt i Indtægt og Formue og Lejlighed, til gode. Jeg har ikke det mindste imod at erkende, at hele vort Skattesystem paa Landet, og navnlig til Amtterne, gennem denne Bebyrdelse og Overbebyrdelse af Hartkornet i mange Henseender er urimelig. Jeg mener, at Indenrigsministeren og Rigsdagen burde arbejde hen til at faa en fornuftigere Skattebasis for Landet, og ogsaa for Købstæderne. Det er imidlertid af den Slags Ting, som man ikke kan faa ved en Lejlighedslov som denne, her bliver Resultatet, at man maa fordele det efter de gamle uretfærdige Skatter, og ligesaa uretfærdigt, som det er at ville lægge ny Skatter paa Kommunerne og fordele dem paa Hartkornet,

ligesaa uretfærdigt er det at gaa hen og forcere Kommunerne noget, naar denne Hjælp skal repareres, gives tilbage ved Hjælp af Hartkornet. Man maa dog respektere bestaaende Love og den Ordning, der nu en Gang er truffen. — Og naar det ærede Medlem for 11te Kreds henviste til, at man navnlig paa Amtskommunerne har lagt forfælskelige Byrder, som man mest passende kunde lægge paa Statskassen, Vejudgifter, Delinkventudgifter, Medicinaludgifter, og hvad han i øvrigt nævnte, saa skal jeg dog tillade mig at betvivle, at det vilde være rigtigt i alle Henseender. Jeg tror, at vore Forgængere, som i sin Tid tog og lagde Vejudgifterne over paa Amtskommunerne, medens de dog tidligere for en stor Del havde ligget paa Staten, havde fornuftige Grunde dertil, og jo mere Jernbanenettet udvikler sig og Staten har Udgifter dertil, des mere Nødsnødvendighed er der for, at Anlæggelse og Vedligeholdelse af Vejene blive ved Kommunerne. Det er et Spørgsmaal, man ikke lige kan løbe til og sige, at denne Uretfærdighed skulle vi rette paa ved en Lov som denne. — Men i hvert Tilfælde, det er nu en Gang saa, saaledes er Fordelingen, og det kan ikke motiveres, at man, naar man skal ofre 865,000 Kr., skal søge at rette det paa den Maade.

Jeg skal ikke sige mere, fordi der skal dog gives tilstrækkelige Grunde for at gøre en saadan ekstraordinær Foranstaltning som denne; de Herrer, som mene, at der er Grund for os til at tage 865,000 Kr. ud af Statskassen og fordele dem paa denne Maade, have sandelig Bevisbyrden for, at det er en fornuftig Foranstaltning, og vi, der ikke føle os overbeviste derom, kunne blot sige, vi finde ikke tilstrækkelige Grunde dertil. Og naar den ærede Røjsrådspræsident og den ærede Indenrigsminister ikke have kunnet anføre andet end ganske i Almindelighed Hensigtsmæssighedshensyn, saa have vi Lov til at forlange en lidt nærmere Udvikling derom og til at faa at vide, blandt andet ogsaa af den ærede Finansminister, om virkelig Statskassens Stilling er saadan, at man har Raad til at gøre saadanne ekstraordinære Ofre. — Jeg tror ikke, at Statens finansielle Stilling er saa glimrende, at man har Raad til noget saadant. Med Reserverfonden staar det daarligt og lige saa